

עין משפט ונר מצוה

סה א ב ג ד מיי פ"ג מהל' שאר אבות הטומאות הל"ה:

סה ה מיי פ"ג מהל' טומאת אולכלן הל"ה:

ע ו מיי פ"ח מהל' שבת הל"ד:

עא ז ח מיי פ"ב מהל' טומאת אולכלן הל"ג:

עב ט מיי שם הל"ד: **ע**ג י מיי שם הל"ז:

שיטה מקובצת

אל ובי יפול מנבלתם אינו קרי: **ב** ובהרי קרא כתיב גבי שרצים כי יפול חד וכל אשר יפול מנבלתם עליו יטמא וכתוב ובי יפול ובי וכו' וממלת ובהרי עד סוף אותו ובהרי גרשם עליו ונ"ב שלא נמצא בפ"י כ"י ואולי הוא הגהה של אחד מן האחרונים: **ג** לימא מסייע ואין לשמואל מלות אלו נמחקו וכצ"ל מטמאים טומאת אובלים הואיל ואין מחוברין כל צרכן והסו"ד: כגון צרכן וכו' כך נמצא בפיירשי רש"י ז"ל כ"י הישנים: **ד** הנאכלין בצמקון וצמקו באיביהן מקבלים טומאה: **ה** אביי אמר אי טעמייהו: **ו** דכולה חדא חשיב ליה ואע"ג דבי אוחז בקטן דהיינו באבר ובשר המדולדל אין גדול עולה עמו אלא הבהמה נתלט מיד הואיל: **ז** לשון פרוסה שנשבר: **ח** ואם נגע פסל את חברו: **ט** דקודם מיתה אינה ניפול ואבהמה דרשי כו':

קבו:

דרהמנא אמר בי יפול עד שיפול. תימה מאי משמע כי יפול לענין זה לאבר המדולדל ועוד דהאי קרא בשרצים כתיב ונראה דהכי דריש כי יפול מהם צמותם ואמר בפרק בהמה המקשה (לעיל דף עד.) מיתה עושה ניפול וא"כ ממילא שמעינן דקודם מיתה אינה עושה ניפול ואזהמה דרשי ליה דאמר התם מיתה עושה ניפול ואין שחיטה עושה ניפול ופירש בקונטרס דמקרא יתירא דרשינן ואם אינו ענין לשרצים תנהו ענין לבהמה דבת שחיטה היא: **טומאת נבלה**. שמוכיר כאן הש"ס לאו דוקא אלא היינו טומאת אבר מן החי: **מסייע** ל"ה לרב חייא ב'. וא"ת למאי מיייתי ליה סיעתא אזי להא דאמר תאנים שזמקו באיביהן מטמאין טומאת אולכלן טפי הוה ליה לסיעייעה ממתינותי ונראה דמיייתי סיעתא אמאי דקאמר המולש מהן בשבת חייב חטאת דמשמע נמי מזרייתא דלאו לכל מילי הוה כתלוש מדקא ממעט טומאת נבלה כלומר טומאת אבר מן החי ומקרא ממעט ליה וצמתינותי ליתיה צפירוש אלא מדיוקא שמעינן ליה טומאת אולכלן אין טומאת נבלות לא:

ל"מא מסייע ליה ידקות שצמקון. הא מיייתי שפיר אפילו אטומאת אולכלן ומיייתי סיעתא אהא דזמקן הוי כמדולדלים: **וקצצין על מנת ליבשן איצטריבא ל"ה**. וא"ת ליתני הכי כרזב ודלעת שקצנן על מנת ליבשן מטמא טומאת אולכלן למה ליה למתני רישא שזמקון באיביהן וי"ל דהכי מתני ליה טפי שפיר הכרזב והדלעת שזמקן כו' ואם לא זמקו אלא קצנן ע"מ ליבש כו': **וּמַרְ סבר אין בהמה נעשית יד לאבר**. נראה דרצה מ"י סבר דלר"ש שחיטה מכשרת ולא דס וה"ק אין בהמה נעשית יד לאבר הא אם נעשית יד לאבר היה מוכשר משחיטת בהמה אע"פ שהוא אסור באכילה מדרבנן וכן סברי כולוהו אמוראי דמפרשי מתניתין לבר מר' אחא דאמר צמתקנה הדס צין סימן לסומן קמיפלגי דלדידיה דס מכשיר לר"ש וז"ל דלכז אחא לא שמיע ליה צרייתא דהשוחט (לעיל דף לו.) דשמעינן מיניה דלר' שמעון שחיטה מכשיר ולא דס אלא שאר אמוראי דהכא הוו ידעי לה שפיר דהא רב פפא נמי מפרש לה לפלוגתייהו בצמקון ובפרק השוחט (גז"פ) אמר רב פפא עלה דצרייתא הכל מודים היכא דאיתיה לדס כו' אלמא ידע לה:

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

נשחטה בהמה. נטרהו מלטמא עוד משום נצילה ואע"פ שאסורין באכילה כדאמרין צבהמה המקשה (לעיל דף עג:) מובשר בשדה טרפה [שמות כג] ^(ה) ומידי נבלה טהרו דאין שחיטה עושה ניפול והוכשרו צדמיה לקבל טומאה בלא הכשר אחר: **מפה בהמה בשער**. שנדלדל צריך הכשר לקבל טומאה מן השך

אם לא הוכשר משנדלדל דטומאת נבלה אין צו כדאמר צבהמה המקשה (שם דף עג:) דמיתה עושה ניפול ואינו כמתנבל עמה צמיתתה אלא כפרוש מחיים ובשר הפורש מן החי טהור: **האבר מטמא משום אבר מן החי** ור' מאיר ור' שמעון מטהר: **גמ'** טומאת אולכלן אין טומאת נבלה לא היכי דמי אי דמעלין ארוכה אפילו טומאת אולכלין נמי לא ליטמו ואי דאין מעלין ארוכה טומאת נבלה נמי ליטמו ולעולם דאין מעלין ארוכה ושאני טומאת נבלה דרהמנא אמר יבי יפול עד שיפול תניא נמי הכי האבר והבשר המדולדלין בבהמה ומעורין בחוש השערה יכול יטמאו טומאת נבלה תלמוד לומר יפול עד שיפול ואפילו הכי טומאת אולכלין מיטמו מסייע ליה לרב חייא בר אשי דאמר רב חייא בר אשי אמר שמואל ה"תאנים שצמקו באיביהן מטמאות טומאת אולכלין ^(ו) והתולש מהן בשבת חייב חטאת לימא מסייע ליה ^(ז) ידקות שצמקו באיביהן כגון הכרוב והדלעת אין מטמאין טומאת אולכלין קצצן ויבשן מטמאין טומאת אולכלין קצצן ויבשן ס"ד עין בעלמא הוא וא"ר יצחק רבעל מנת ליבשן טעמא דכרוב ודלעת הוא כיון דיבשן לאו בני אכילה נינהו הא שאר פירות מטמאי היכי דמי אי דיבשן הן ועוקציהן פשיטא אלא לאו בלא עוקציהן לעולם הן ועוקציהן וקצצן על מנת ליבשן איצטריבא ליה ת"ש ^(ח) אילן שנפשח ובו פירות הרי הן כתלושין יבשו הרי הן כמחוברין מאי לאו מה תלושין לכל דבריהן אף מחוברין לכל דבריהן מידי איריא הא כדאיתא והא כדאיתא: נשחטה הבהמה [וכו']: במאי קא מיפלגי אמר רבה בבהמה נעשית יד לאבר קמיפלגי מר סבר אין בהמה נעשית יד לאבר ומר סבר בהמה נעשית יד לאבר אביי אמר באוחז בקטן ואין גדול עולה עמו קמיפלגי מר סבר אוחז בקטן ואין גדול עולה עמו הרי הוא כמוהו ומר סבר אינו כמוהו ואף ר' יוחנן סבר באוחז בקטן ואין גדול עולה עמו קא מיפלגי דרבי יוחנן רמי דר"מ אדר"מ מי אמר ר' מאיר אוחז בקטן ואין גדול עולה עמו הרי הוא כמוהו ורמינהו ^(ט) אובל שנפרס ומעורה במקצת רבי

נשחטה בהמה. נטרהו מלטמא עוד משום נצילה ואע"פ שאסורין באכילה כדאמרין צבהמה המקשה (לעיל דף עג:) מובשר בשדה טרפה [שמות כג] ^(ה) ומידי נבלה טהרו דאין שחיטה עושה ניפול והוכשרו צדמיה לקבל טומאה בלא הכשר אחר: **מפה בהמה בשער**. שנדלדל צריך הכשר לקבל טומאה מן השך אם לא הוכשר משנדלדל דטומאת נבלה אין צו כדאמר צבהמה המקשה (שם דף עג:) דמיתה עושה ניפול ואינו כמתנבל עמה צמיתתה אלא כפרוש מחיים ובשר הפורש מן החי טהור: **האבר מטמא משום אבר מן החי** ור' מאיר ור' שמעון מטהר: **גמ'** טומאת אולכלן אין טומאת נבלה לא היכי דמי אי דמעלין ארוכה אפילו טומאת אולכלין נמי לא ליטמו ואי דאין מעלין ארוכה טומאת נבלה נמי ליטמו ולעולם דאין מעלין ארוכה ושאני טומאת נבלה דרהמנא אמר יבי יפול עד שיפול תניא נמי הכי האבר והבשר המדולדלין בבהמה ומעורין בחוש השערה יכול יטמאו טומאת נבלה תלמוד לומר יפול עד שיפול ואפילו הכי טומאת אולכלין מיטמו מסייע ליה לרב חייא בר אשי דאמר רב חייא בר אשי אמר שמואל ה"תאנים שצמקו באיביהן מטמאות טומאת אולכלין ^(ו) והתולש מהן בשבת חייב חטאת לימא מסייע ליה ^(ז) ידקות שצמקו באיביהן כגון הכרוב והדלעת אין מטמאין טומאת אולכלין קצצן ויבשן מטמאין טומאת אולכלין קצצן ויבשן ס"ד עין בעלמא הוא וא"ר יצחק רבעל מנת ליבשן טעמא דכרוב ודלעת הוא כיון דיבשן לאו בני אכילה נינהו הא שאר פירות מטמאי היכי דמי אי דיבשן הן ועוקציהן פשיטא אלא לאו בלא עוקציהן לעולם הן ועוקציהן וקצצן על מנת ליבשן איצטריבא ליה ת"ש ^(ח) אילן שנפשח ובו פירות הרי הן כתלושין יבשו הרי הן כמחוברין מאי לאו מה תלושין לכל דבריהן אף מחוברין לכל דבריהן מידי איריא הא כדאיתא והא כדאיתא: נשחטה הבהמה [וכו']: במאי קא מיפלגי אמר רבה בבהמה נעשית יד לאבר קמיפלגי מר סבר אין בהמה נעשית יד לאבר ומר סבר בהמה נעשית יד לאבר אביי אמר באוחז בקטן ואין גדול עולה עמו קמיפלגי מר סבר אוחז בקטן ואין גדול עולה עמו הרי הוא כמוהו ומר סבר אינו כמוהו ואף ר' יוחנן סבר באוחז בקטן ואין גדול עולה עמו קא מיפלגי דרבי יוחנן רמי דר"מ אדר"מ מי אמר ר' מאיר אוחז בקטן ואין גדול עולה עמו הרי הוא כמוהו ורמינהו ^(ט) אובל שנפרס ומעורה במקצת רבי

אם לא הוכשר משנדלדל דטומאת נבלה אין צו כדאמר צבהמה המקשה (שם דף עג:) דמיתה עושה ניפול ואינו כמתנבל עמה צמיתתה אלא כפרוש מחיים ובשר הפורש מן החי טהור: **האבר מטמא משום אבר מן החי** ור' מאיר ור' שמעון מטהר: **גמ'** טומאת אולכלן אין טומאת נבלה לא היכי דמי אי דמעלין ארוכה אפילו טומאת אולכלין נמי לא ליטמו ואי דאין מעלין ארוכה טומאת נבלה נמי ליטמו ולעולם דאין מעלין ארוכה ושאני טומאת נבלה דרהמנא אמר יבי יפול עד שיפול תניא נמי הכי האבר והבשר המדולדלין בבהמה ומעורין בחוש השערה יכול יטמאו טומאת נבלה תלמוד לומר יפול עד שיפול ואפילו הכי טומאת אולכלין מיטמו מסייע ליה לרב חייא בר אשי דאמר רב חייא בר אשי אמר שמואל ה"תאנים שצמקו באיביהן מטמאות טומאת אולכלין ^(ו) והתולש מהן בשבת חייב חטאת לימא מסייע ליה ^(ז) ידקות שצמקו באיביהן כגון הכרוב והדלעת אין מטמאין טומאת אולכלין קצצן ויבשן מטמאין טומאת אולכלין קצצן ויבשן ס"ד עין בעלמא הוא וא"ר יצחק רבעל מנת ליבשן טעמא דכרוב ודלעת הוא כיון דיבשן לאו בני אכילה נינהו הא שאר פירות מטמאי היכי דמי אי דיבשן הן ועוקציהן פשיטא אלא לאו בלא עוקציהן לעולם הן ועוקציהן וקצצן על מנת ליבשן איצטריבא ליה ת"ש ^(ח) אילן שנפשח ובו פירות הרי הן כתלושין יבשו הרי הן כמחוברין מאי לאו מה תלושין לכל דבריהן אף מחוברין לכל דבריהן מידי איריא הא כדאיתא והא כדאיתא: נשחטה הבהמה [וכו']: במאי קא מיפלגי אמר רבה בבהמה נעשית יד לאבר קמיפלגי מר סבר אין בהמה נעשית יד לאבר ומר סבר בהמה נעשית יד לאבר אביי אמר באוחז בקטן ואין גדול עולה עמו קמיפלגי מר סבר אוחז בקטן ואין גדול עולה עמו הרי הוא כמוהו ומר סבר אינו כמוהו ואף ר' יוחנן סבר באוחז בקטן ואין גדול עולה עמו קא מיפלגי דרבי יוחנן רמי דר"מ אדר"מ מי אמר ר' מאיר אוחז בקטן ואין גדול עולה עמו הרי הוא כמוהו ורמינהו ^(ט) אובל שנפרס ומעורה במקצת רבי

לשמואל: **כגון הכרוב והדלעת**. שלאחר שהן יבשים הרי הן כעץ ואין ראויין לאכילה: אין מטמאין טומאת אולכלין. דהא לאו אוכל נינהו וקא ס"ד דהיא גופה לא אינטריך דעך לא יטמא אלא למימרא דהני הוא דכי זמקו באיביהן טהורין אבל שאר פירות הנאכלין צצימקון ^(ז) מקבלין טומאה ואשמעינן דכתלושין דמו: קצנן. לחין על מנת ליבשן אע"פ שאין עומדין למאכל אלא לעץ כגון דלעת לעשות הימנה כלי וכרוב להסקה אפ"ה כל זמן שהן לחין מטמאין: קתני רישא מיהת ידקות שזמקו באיביהן כגון הכרוב והדלעת דקתני דכרוב פירות מטמאין באיביהן: **והיכי דמי**. הך מתניתא דקתני דכרוב פירות מטמאין באיביהן: **דאף לענין שבת תלושין הן: פשיטא**. דמטמו למה ליה למתנייה לא איהי גופה אינטריך דעך לא יטמא ולא דיוקא דידיה אינטריך לאשמועינן דאחריני מטמו דהא תלושין גמורין הן: **אלא לאו בלא עוקציהן**. ומשום דיוקא דידיה אינטריך למתנייה דאע"פ דלענין שבת מחוברין הן לענין טומאה תלושין הן כדשמואל והיינו מסייע ליה: **לעולם הן ועוקציהן**. ודקא קשיא לן מאי קמ"ל משום סיפא תנייה דאשמועינן קצנן לחין ע"מ ליבשן מטמאין טומאת אובלים: **שנפשה**. נתלש ממנו ענף ובאותו ענף יש פירות: **הרי הן כפלושין**. ואפילו הן לחין: **יבשו**. פירות האילן שלא נפשח הרי הן כמחוברין: **מאי לאו אף מחוברין**. דקאמר לכל דבריהם קאמר ואפילו לענין טומאה וקשיא לשמואל: **הא כדאיתא והא כדאיתא**. תלושין שנפשח" לכל דבריהם הוו תלושין צין לענין חיוב טומאה צין לענין שבת ^(י) ומחוברין דקתני גבי יבשו לשבת קאמר ולא לטומאה והיינו כשמואל: **במאי קא מיפלגי**. ר' מאיר ור' שמעון לגבי הכשר: **אמר רבה צבהמה נעשים יד לאבר קמיפלגי**. ומרווייהו אית להו סי יד להכשר ומיהו רבי שמעון סבר אין בהמה כולה נעשית יד לאבר אחד הלכך לא הביאה לו הכשר ורבי מאיר סבר בהמה נעשית יד לאבר: **אזני אמר**. יאלין טעמייהו משום יד דכ"ע אין בהמה נעשית יד לאבר אחד אלא טעמא דרבי מאיר משום דכולה חדא חשיב ליה ואע"ג דכי אוחז וזאת הקטן באבר ובשר המדולדל אין גדול עולה עמו אלא האיל וכשאוחז בגדול עולה קטן עמו חד הוא ור' שמעון סבר אינו כמזה: **אולל**. תרומה: **שנפרס**. לשון פרוסה ונשבר: ^(י) הרי הוא כמוהו. ואם נגע טבול יוס באחד יזמן השברים פסל את חבירו: ואם

מסורת הש"ס

^(א) לעיל עג: עו.; ^(ב) לעיל עג.; ^(ג) תוספתא פ"ב דעוקצין ה"ג, ד) טבול יוס פ"ג משנה א, ^(ד) ^(ה) [לקמן קכח:]; ^(ו) [דף קכט.]; ^(ז) [של נפשת יעב"ץ]; ^(ח) כס"א: לענין טומאה צין לענין חיוב שבת, ^(ט) [שייך לדף קכח.].

תורה אור השלם

1. ובי יפל מנבלתם על כל זרע זרע אשר זרע טהור הוא: יקרא יא לו

גליון הש"ס

גב' והתולש מהן. עי' שבת דף קג ע"ב מוס' ד"ה צמחור:

הגהות הב"ח

^(א) רש"י ד"ה נשחטה וכו' מובשר בשדה טרפה מידי נבלה ואות ו' נמחק:

מוסף רש"י

הוכשרו בדמיה. לקבל טומאת אולכלן (לעיל עג: עו.). **מזה הבהמה**. שהיו זה אבר ובשר מדולדלין, אבר בפני עצמו ובשר בפני עצמו, הבשר צריך יגע שאם יגע בטומאה יקבלנה, דמיתה עושה ניפול והי ליה בשר מן החי, שהבשר הפורש ממנו טהור ואינו מטמא משום אבר מן החי הנבלה. **שהא בשר הפורש ממנו טמא**, משום דמיתה עושה ניפול, כמו שנגמרה ופילתה (שם).